

**2006 M. PRANCŪZŲ KALBOS
VALSTYBINIO BRANDOS EGZAMINO RAŠYTINIO TESTO
KŪRIMO UŽDUOTIES REZULTATŲ**

KOKYBINĖ ANALIZĖ

Rašymo testo specifikacija

Testo formatas. Užduočių tipai

Rašymo testą sudaro dvi rašytinio teksto kūrimo užduotys: pirmąją prašoma parašyti elektroninę žinutę pagal pateiktą situaciją, antrąją – parašyti rašini pateikta tema.

Kuriamo teksto apimtis

Viso kuriamo teksto apimtis yra 300 žodžių, pirmoji užduotis – 100 žodžių, antroji – 200 žodžių.

Taškų skaičius.

Maksimalus testo taškų skaičius – 30: pirmoji užduotis – 10 taškų, antroji – 20 taškų.

Kuriamo teksto žanras/pobūdis

Rašymo testo pirmosios bei antrosios užduoties tekstas gali turėti aprašymo, pasakojimo, informavimo ir samprotavimo/argumentavimo elementų.

Trukmė

Rašymo testuo atlikti skirta 90 minučių.

Kuriamo teksto temos

Rašymo testo temos atitinka šias programoje numatytas temas:

- Asmeninis gyvenimas: bendravimas su draugais,
- Asmeninis gyvenimas: pomėgiai, interesai (knygos),
- Šiuolaikinės informacinės technologijos: televizija.

Analizuosiuose mokinių darbus pagal vertinimo lentelėse (žr. 2006 m. prancūzų kalbos valstybinio brandos egzamino statistinė analizė) sukonkretintus vertinimo kriterijus:

- **Turinio ir temos atitikimas.**
- **Komunikacinio tikslo pasiekimas.**
- **Minties rišlumas, teksto rišlumas, logiškumas ir nuoseklumas.**
- **Teksto struktūra ir apiforminimas.**
- **Žodyno turtingumas.**
- **Leksinių ir gramatinių struktūrų įvairovė bei sudėtingumas.**
- **Registro tinkamumas.**
- **Leksinių ir gramatinių formų bei struktūrų tinkamumas.**
- **Leksinių ir gramatinių formų bei struktūrų taisyklingumas.**
- **Rašyba.**

Turinio ir temos atitikimas, komunikacinio tikslo pasiekimas

Pirmoji užduotis

Atlikdami pirmąją užduotį, dauguma mokinių rašė temą atitinkantį turinį. Mokiniais reikėjo parašyti 100 žodžių elektroninę žinutę draugui(-ei). Rašydami šią žinutę, mokiniai turėjo informuoti, paaiškinti problemą, reikšti mintis ir jausmus. Didžioji dauguma (86,50 proc.) mokinių realizavo šias komunikacines intencijas, pavyzdžiui:

Coucou ma chère copine,

Je suis vraiment désolée ma petite, mais je ne pourrai pas t'aider à choisir un cadeau pour ton père. Je suis obligée d'aller à la campagne avec mon père contre ma volonté! C'est nul, mais je ne peux rien à faire. Mon père est têtu comme âne, tu le connais. Il boude toujours que je dois passer plus de temps avec la famille. Mais bon, j'espère que tu vas choisir un super cadeau sans mon aide, tu es toujours pleine d'idées géniales.

Je t'aime à la folie.

Bisous

Marie-Armelle

Šioje žinutėje rišliai dėstomos mintys, tinkamai vartojamos teksto jungimo priemonės, vartojamas įvairus ir turtingas žodynas, sudėtingesnės gramatinės struktūros, yra tik keletas gramatikos ir rašybos klaidelių.

Buvo mokinių, kurie nesuprato užduoties, pavyzdžiui:

Salut,

Comment ça va? J'espère que tu va bien. Et comment ça va ton père? Rentré à l'hôpital? Je ne peux pas l'aide toi plus accompagner, parce que je suis voyage à la montagne. Je suis triste, quand je ne l'aide pas. J'espère que tu l'aider et Jacques. Jacques sont libre. Son email est fr. Tu écrivez un message électronique pour lui. Quand je rentre, nous rencontrons au centre de la ville. Rendez vous au bar «Paris». J'espère que tu serait libre. Grosses bises.

Šios žinutės turinys neatitinka užduoties, todėl darbas buvo vertinamas 0 taškų pagal „Užsienio kalbų brandos egzamino programos“ nustatytus reikalavimus dėl rašytinio teksto kūrimo užduočių vertinimo nuostatos jeigu teksto turinys neatitinka nurodytos temos (situacijos), užduotis vertinama 0 taškų“. Taip pat 0 taškų buvo vertinami tie darbai, kurių parašyto teksto žodžių apimtis sudarė 50 proc. ar mažiau užduotyje nurodyto minimalaus žodžių skaičiaus (žr. *Užsienio kalbų brandos egzaminų programą*). Buvo mokinių, kurie visai neatliko šios užduoties.

Antroji užduotis

Mokiniam reikėjo parašyti rašinį nurodyta tema (galėjo rinktis iš dviejų temų). Pirmoji tema buvo apie būtinybę/nebūtinybę skaityti, kita tema – apie televizijos vaidmenį. Mokiniam reikėjo kurti mišraus tipo tekstą su aprašymo, informavimo bei argumentavimo/samprotavimo elementais. Rašant rašinį pirmąja bei antrąja temomis reikėjo realizuoti tokias komunikacines intencijas: teikti informaciją, išreikšti mintis, jausmus, nuostatas, samprotauti apie turimą informaciją.

Didesnė dalis mokinių (58,25 proc.) rašė pirmąją temą, antrąją temą rinkosi 38,75 proc., o 3,00 proc. mokinių visai neatliko šios užduoties.

Šioje užduotyje šiek tiek daugiau nei trečdalis (39,25 proc.) mokinių rašė temą atitinkantį turinį ir realizavo visas komunikacines intencijas.

Lire, ça vous apporte quoi? Est-ce une perte de temps?

Il est assez difficile de répondre à cette question car ça dépend de chaque personne et de son goût. Pour les uns lire – c'est un loisir préféré, pour les autres – une perte de temps.

Quant à moi, j'adore lire des livres. Je ne pense pas que je puisse m'en passer. Tout d'abord, un livre c'est un source de l'information. Sans l'information nous ne pouvons pas vivre. En plus, un livre – c'est une bonne relaxation pour le corp et les cerveaux. C'est vachement super se plonger au monde des livres différentes, oublier tout les problèmes et s'enfuir de la vie quotidienne, qui devient parfois grise. Donc, je ne crois pas que ça soit une perte de temps. Au contraire, c'est une bénéfice. Mais dans cette société, qui devient de plus en plus moderne, un livre perde son importance. La télévision, l'internet ocupe son place.

En effet je pense qu'aucune moyen d'information ne changera un livre. Un livre c'est un éternel source d'information, il faut just le prendre aux mains et découvrir le plaisir, lequel un livre peut nous donner.

Šio rašinio turinys atitinką temą. Mokinys realizavo visas komunikacines intencijas. Be to, rašinyje rišliai dėstomos mintys, tinkamai vartojamos teksto jungimo priemonės, tekstas išdėstytas pastraipomis, žodynas pakankamai įvairus ir turtingas, vartojamos sudėtingesnės gramatinės struktūros, tik yra keletas gramatikos ir rašybos klaidelių.

48,50 proc. mokinių realizavo tik dalį komunikacinių intencijų.

• **Minties rišlumas, teksto rišlumas, logiškumas ir nuoseklumas**

Statistinės analizės duomenimis, pirmoje užduotyje 86,50 proc. mokinių, o antroje užduotyje 44,00 proc. pateikė nuoseklų ir rišlų tekstą, tinkamai pavartodami teksto jungimo priemones, pavyzdžiui:

Lire, ça vous apporte quoi? Est-ce une perte de temps?

Avant d'entrer dans notre sujet je voudrais remarquer que le livre c'est une plus ancienne source de l'information. Actuellement Internet, la télévision et les autres nouvelles technologies donnent beaucoup d'information, mais pour me reposer je choisis un livre. Lire, c'est me mettre au monde merveilleux. Je pense que la lecture donne la chance découvrir les autres mondes, me cacher de notre société, oublier la réalité.

Au premier lieu, je voudrais dire que la personne qui aime lire est plus sage et sensaire que la personne qui passe son temps à Internet.

Ensuite, il faut lire pour que nous nous reposions. Après avoir lu le livre je me sente très bien. J'ai deux passions, ce sont la lecture et les voyages. Donc je visite les autres pays, les autres villes en lisant les livres.

Enfin la lecture n'est pas très populaire parce que les personnes mieux se mettre sur le divan devant la télé. Ainsi nous perdrons nos rêves et nous deviendrons pas intéressés et pas intelligents.

Pour conclure je voudrais dire que j'adore lire et que les livres m'entourent tous les jours. Ce qu'ils n'aiment pas lire, ils faient une grande faute.

Šiame darbe yra gramatikos ir rašybos klaidų, bet mokinys sukūrė rišlų tekstą, logiškai ir nuosekliai dėliojo mintis, vartojo tinkamas teksto jungimo priemones.

13,50 proc. mokinių pirmoje užduotyje ir 14,00 proc antroje užduotyje. mokinių dėstė mintis siejamos nerišliai, nelogiškai, nevartojo teksto jungimo priemonių.

• **Teksto struktūra ir apiforminimas**

Pagal šį kriterijų buvo vertinama tik antroji užduotis. Remiantis statistine analize galima teigti, kad beveik pusė mokinių (49,00 proc.) kuriamą tekstą rašė pastraipomis, jį tinkamai apiformino. Žinoma, buvo ir išimčių. 17,50 proc. mokinių darė teksto apiforminimo klaidų, pavyzdžiui nerašė teksto pastraipomis, naujos minties nerašė iš naujos eilutės arba parinko visai netinkamą rašiniui formą.

• **Žodyno turtingumas, leksinių ir gramatinių formų bei struktūrų įvairovė bei sudėtingumas**

Pagal šį kriterijų buvo vertinama antroji užduotis. Kaip rodo statistinė analizė, tik 20,75 proc. mokinių vartojo įvairias ir sudėtingas struktūras, žodynas buvo pakankamai turtingas, didesnės dalies mokinių (68,00 proc.) žodynas buvo ribotas, dominavo paprastos struktūros, o 11,25 proc. mokinių žodynas buvo labai skurdus, buvo vartojamos tik paprastos struktūros. Pateikiame pavyzdį darbo, kuriame vartojamos tiek sudėtingos, tiek paprastos struktūros ir kurio žodynas gali būti laikomas turtingu.

Lire, ça vous apporte quoi? Est-ce une perte de temps?

L'homme doit faire quelque chose tout le temps et pour cette raison chaque personne a ses goûts. Après le travail certains aiment écouter de la musique, les autres – être avec leurs amis ou se reposer en regardant la télé. Mais il existe aussi des gens qui préfèrent les livres.

Tout d'abord, je voudrais dire que je suis une de tels gens qui aiment lire. À mon avis lire, ce n'est pas de perte de temps. Ça m'apporte beaucoup de choses. Je préfère tels soirs quand je peux ouvrir la fenêtre, prendre un bon livre et lire jusqu'au matin. La belle lettre est la force qui m'attire tout le temps! Seulement avec livre dans mes mains je peux venir dans le monde de mes rêves. Aussi j'aime lire et les autres livres par exemple les livres de la science. Là je trouve beaucoup d'information qui est très utile dans ma vie. Mon point de vue sur les gens qui ne lit jamais est négatif parce que l'homme peut devenir très intelligent quand il s'intéresse et lit non seulement les livres.

Tout le monde comprend qu'à cause du développement des technologies le nombre de lecteurs diminue, mais nous devons sauvegarder le livre, parce que c'est l'or de nous tous.

• **Registro tinkamumas**

Pagal šį kriterijų buvo vertinama tik pirmoji užduotis (elektroninė žinutė draugui(-ei)). Pagal statistinę analizę 55,25 proc. mokinių vartojo tinkamą registrą. Pateikiame keletą pavyzdžių, kuriuose pažeistas kalbos registras.

*Permettez-moi excuser parce que je ne pourrai pas vous accompagner dans les magasins.
Ne dites pas que tu m'attends.
Je t'écris à l'occasion de te dire...*

• Leksinių ir gramatinių formų bei struktūrų tinkamumas

Statistinės analizės duomenimis pirmoje užduotyje šiek tiek daugiau nei pusė mokinių, o antroje tik 33,25 proc. mokinių vartojo tinkamas leksines ir gramatines formas bei struktūras. Tačiau kurdami pirmosios bei antrosios užduočių tekstus, mokiniai gana dažnai vartojo netinkamas leksines ir gramatines formas bei struktūras (pirmoje užduotyje 25,00 proc. mokinių buvo įvertinti 1 tašku, 19,75 proc. mokinių įvertinti 0 taškų; antroje užduotyje 26,75 proc. mokinių buvo įvertinti 1 tašku, 40,00 proc. – 0 taškų). Pabandysime suklasifikuoti jų klaidas:

• mokiniai vartojo panašios ar tos pačios reikšmės žodį, bet netinkantį tame kontekste, t.y. painiojo žodžius:

- *avarie* ir *accident*: *Il a fait une avarie ...;*
- *visiter* ir *rendre visite*: *Je dois visiter mon grand-père;*
- *écouter* ir *entendre*: *Je veux écouter toutes les histoires...;*
- *site* ir *source*: *Les livres est les sites d'information...;*
- *marché* ir *courses*: *On va faire le marché ensemble;*
- *aller* ir *venir*: *Le docteur ira chez nous;*
- *appeler* ir *inviter*: *Un garçon m'a appelé au rendez-vous;*
- *voir* ir *regarder*: *Le plus souvent je vois les films...;*
- *réponse* ir *refus*: *J'attends ton refus, à bientôt;*
- *savoir* ir *apprendre*: *Je sais la langue étrangère;*
- *comment* ir *comme*: *Comme habitent tes parents?;*
- *très* ir *beaucoup*: *J'aime très lire.*

• mokiniai tiesiogiai vertė žodžius ar sakinius iš lietuvių kalbos į prancūzų kalbą, pavyzdžiui: *Je ça dis, Voulons nous ou non,*

• mokiniai nesugebėjo sudėti prancūziško sakinio:

Les livres ne une perte pas de temps, Je conseille lire et ne courir pas depuis eux.

• Leksinių ir gramatinių formų bei struktūrų taisyklingumas

Pagal statistinę analizę tik 8,25 proc. mokinių pirmoje užduotyje ir tik 7,00 proc. mokinių antroje užduotyje taisyklingai vartojo leksines ir gramatines formas bei struktūras. Kita dalis mokinių jas vartojo iš dalies taisyklingai arba netaisyklingai. Apžvelgsime pagrindinius klaidų tipus.

• Mokiniai netaisyklingai vartojo prancūziškuosius artikelius: pasitaikė atveju, kai jų visai nevartojo (*Je pourrais t'accompagner autre fois*), painiojo artikelius tarpusavyje (*Je lis le journal ou le livre*), painioja artikelius su prielinksniu *de*.

• Nemaža dalis mokinių netaisyklingai vartojo determinantus (*les déterminants*), nederino jų su daiktavardžiu gimine bei skaičiumi arba parinko netinkamą determinantą: *Ma refus, ton réponse, cette temps* ir pan.

• Nemažų sunkumų kelė įvardžių – papildinių vartojimas: mokiniai painiojo papildinius tarpusavyje (*Ma grand-mère est malade, je dois la m'occuper*), rašė juos netinkamoje vietoje (*Je te pourrai aider*) arba painiojo tiesioginius ar netiesioginius papildinius surieveiksmiais (*Nous habitons à Vilnius car ma mère l'a trouvé un travail*).

• Problemų kelė ir santykinių įvardžių (*pronoms relatifs*) vartojimas. Mokiniai dažniausiai parinkdavo netinkamą santykinį įvardį *Les fillettes lesquelles aiment lire*.

- Sunkumų kelė prielinksnių vartojimas: mokiniai juos painiojo tarpusavyje, painiojo prielinksnius su artikkeliais, pasitaikė atveju, kai mokiniai visai nevartojo prielinksnių arba vartojo juos ten, kur jie visiškai nereikalingi (*J'attends de ta réponse*). Mokiniai painiojo:
 - prielinksnius *de* ir *à*: *J'aide ma mère de faire les chambres*;
 - prielinksnius *pour* ir *chez*: *Je peux aller pour toi*;
 - prielinksnius *dans* ir *à*: *Nous allons dans la campagne*.
- Daugiausia sunkumų mokiniams kėlė veiksmažodžių vartojimas:
 - mokiniai dažnai rašė netaisyklingas veiksmažodžių formas, pavyzdžiui: *Nous allerons, je recevois*;
 - klaidingai vartojo ir *subjonctif* nuosakos laikus. Kažkodėl mokiniai po veiksmažodžio *espérer* vartojo *subjonctif* nuosakos laikus: *J'espère que tu ne sois pas triste*;
 - buvo *conditionnel* nuosakos vartojimo klaidų: *Mais si tu voudrais je pourrais...*;
 - nederino veiksnio su tariniu: *tu peut, les gens s'intéresse*;
 - darė veiksmažodžių laikų derinimo klaidų: *Enfin, je avais oublié, quand je t'ai promis, qu'il me faut sortir à la campagne*;
 - neteisingai sudarė dalyvių formas: *écrivé, mouru*;
 - klaidingai vartojo netiesioginę kalbą: *Je ne peux pas choisir quoi je veux manger*;
 - klaidingai vartojo sangražinius veiksmažodžius: *J'ai cassé mon pied; Mes examens s'approchent, quand nous rencontrons*.
- Nemažai žodžių tvarkos sakinyje klaidų: labai dažnai mokiniai tiesiogiai vertė sakinius iš lietuvių į prancūzų kalbą: *Je pense que lire nous devons si et nous n'aimons pas*.

• Rašyba

Reikėtų pabrėžti, jog mokiniai darė labai daug rašybos klaidų. Pirmoje užduotyje 27,25 proc., antroje užduotyje 20,25 proc. mokinių padarė keletą rašybos klaidelių. Ilbais daug rašybos klaidų abiejose užduotyse darė vidutiniškai apie 40 proc. mokinių.

Buvo labai neraštingai atliktų darbų, kuriuose daug rašybos, leksinių ir gramatinių formų bei struktūrų taisyklingumo bei tinkamumo klaidų, žodynas skurdus, vartotos tik labai paprastos struktūros.

IŠVADOS

Rašymo testo pirmoje užduotyje mokiniams geriau sekėsi parodyti gebėjimus pritaikyti kalbos stilių adresatui ir pagal situaciją, logiškai ir nuosekliai išdėstyti užduotį, sunkiau sekėsi parodyti gebėjimą atrinkti kalbos raiškos priemones, o sunkiausiai – parodyti gebėjimą taisyklingai vartoti kalbos priemones. Antroje šio testo užduotyje lengviau sekėsi parodyti gebėjimą pritaikyti kalbos stilių adresatui ir pagal situaciją, gebėjimą parinkti tinkamą teksto formą, sunkiau sekėsi parodyti gebėjimą logiškai ir nuosekliai išdėstyti užduotį, atrinkti kalbos raiškos priemones, tačiau sunkiausiai sekėsi parodyti gebėjimus vartoti įvairias leksines ir gramatines formas bei struktūras, platų ir turtingą žodyną bei taisyklingai vartoti kalbos priemones.

ŠALTINIAI

1. Bendrojo lavinimo mokyklos bendrosios programos ir išsilavinimo standartai XI – XII klasėms. Vilnius, 2002.
2. Brazauskienė R., Burneikaitė N., Matonienė R., Paulauskienė D., Stanevičienė V. Brandos egzaminų programa. Užsienio kalba. Vilnius, Nacionalinis egzaminų centras, 2005.
3. 2006 metų prancūzų kalbos valstybinio brandos egzamino rezultatų statistinė analizė. Vilnius, Nacionalinis egzaminų centras, 2006.
4. 2006 metų prancūzų kalbos valstybinio brandos egzamino užduotis.
5. 2006 metų prancūzų kalbos valstybinio brandos egzamino mokinių darbai.